

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Vad kostar det?

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

franska

Översättningen till [fr](#) [nl](#) är dock redan färdig.

Swipe to change

Vad kostar det?

Belgien

Detta avsnitt ger information om kostnader för rättsliga förfaranden i Belgien. Om du vill ha närmare uppgifter, gå in på någon av följande länkar:

[Familjerätt – äktenskapsskillnad](#)

[Familjerätt – vårdnad om barn](#)

[Familjerätt – underhållsskyldighet](#)

[Handelsrätt – avtalsförhållanden](#)

[Handelsrätt – ersättningsansvar](#)

Regler om advokatarvoden och liknande

Stämningsman (huissier de justice/gerechtsdeurwaarder)

Tvistemål

Reglerna om arvoden till stämningsmän inom ramen för tvistemål och handelsrättsliga ärenden finns i en kunglig förordning av den 30 november 1976.

Taxorna för 2009 offentliggjordes i *Moniteur belge/Belgische Staatsblad* den 31 december 2008.

Dessa texter och taxor finns på stämningmannaförbundets webbplats (under rubriken "Tarifs et taux d'intérêt/Tarieven en intrestvoeten" – "Toutes affaires /Alle zaken") och på det belgiska **rättsväsendets** webbplats (under rubriken "Législation/Wetgeving").

Brottmål

Reglerna om arvoden till stämningsmän inom ramen för brottmål finns i en kunglig förordning av den 28 december 1950 och ett cirkulär från ministeriet av den 22 januari 2009. Taxorna för 2009 offentliggjordes i *Moniteur belge/Belgische Staatsblad* den 12 januari 2009.

Dessa texter och taxor finns på stämningmannaförbundets webbplats (under rubriken "Tarifs et taux d'intérêt/Tarieven en intrestvoeten" – "Affaires penales /Strafzaken") och på det belgiska **rättsväsendets** webbplats (under rubriken "Législation/Wetgeving").

Advokater

Advokatarvodena är **inte reglerade i lag**. Advokaten fastställer själv sitt arvode och det kan också förhandlas fram mellan klienten och advokaten. Arvoden ska dock fastställas inom rimliga gränser. Advokatsamfundet kan kontrollera att advokaten inte överskrider dessa gränser.

Arvodet kan beräknas på olika sätt: Det kan exempelvis beräknas som timpenning, som ett fast pris per tjänst eller som del av ärendets värde (procent av det omvistade beloppet). Enligt artikel 446ter i den belgiska rättegångslagen (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*) är det inte tillåtet att bestämma arvodet enbart på grundval av utgången av rättstvisten. Advokaten ska i förväg informera sin klient om hur arvodet beräknas. Advokatarvoden är inte momsbelagda i Belgien.

Fasta rättegångskostnader

Fasta rättegångskostnader i tvistemål

Fasta kostnader för parterna i tvistemål

Domstolsavgifterna är fasta i Belgien. **Kostnaderna varierar dock beroende på vid vilken domstol talan väcks och beroende på vilken instans det rör sig om** (första instans eller överklagande).

Rättegångskostnaderna (*dépens/kosten*) regleras i artiklarna 1017 och följande i rättegångslagen. I artikel 1018 specificeras vilka kostnader som ingår i dessa rättegångskostnader. De omfattar följande:

Stämpelavgift, domstols- och registreringsavgift. Domstolsavgiften inbegriper inskrivningsavgift och expeditionsavgift och beskrivs närmare i artiklarna 268 och följande i lagen om registreringsavgifter, hypoteksavgifter och kansliavgifter.

Kostnader, arvoden och löner i samband med domstolshandlingarna.

Kostnader för expediering av domen.

Kostnader för förundersökningsåtgärder, bland annat arvode till vittnen och sakkunniga. Regler om arvode och ersättning till vittnen fastställs i en kunglig förordning av den 27 juli 1972.

Resekostnader och traktamenten för jurister, justitiesekreterare och parter i de fall domaren beslutar om förflyttning, samt kostnader för handlingar om dessa upprättas enbart för rättegången.

Den rättegångsersättning som avses i artikel 1022.

Honorar, arvoden och kostnader för en medlare som utsetts enligt artikel 1734.

I artikel 1019 föreskrivs att **de registreringsavgifter** som ingår i rättegångskostnaderna omfattar följande:

Den fasta allmänna kostnaden.

De fasta specifika kostnaderna.

Avgifter för domar som omfattar fällande dom, likvidation eller rangordning av belopp eller fasta tillgångar.

I vissa fall, **då käranden eller intervenienten i ett mål inte är belgisk medborgare och svaranden är belgisk medborgare**, kan den sistnämnde begära att käranden eller intervenienten lämnar en **säkerhet** för att kunna garantera betalning av eventuella skadestånd som kan följa av rättegången. Detta gäller under förutsättning att det inte finns en internationell konvention som föreskriver dispens och med undantag för vissa specialfall. Regler om detta finns i artikel 851 i rättegångslagen.

Man måste också räkna med arvoden till stämningsmän, advokat (se ovan) samt i förekommande fall översättare och tolkar.

När ska en part i ett tvistemål betala de fasta kostnaderna?

Vissa avgifter ska betalas innan talan väcks. Det gäller t.ex. **kansliavgiften** (*droit de greffe/griffierechten*) som betalas vid inskrivningen.

De kostnader som uppstår under förfarandet upptas vanligtvis under förfarandets gång.

För vissa kostnader kan ställande av en **säkerhet** krävas. Sakkunniga betalas exempelvis ur den säkerhet som ställts av den part som begärt att den sakkunnige ska höras. Likaså föreskrivs i artikel 953 att den part som begär att ett vittne ska höras ska lämna en säkerhet till justitiesekreteraren motsvarande vittnesarvode och ersättning för vittnets kostnader (för resor m.m.) innan vittnet hörs.

Det förekommer att advokaten lägger ut för rättegångskostnaderna och sedan inkluderar dessa i sin räkning för omkostnader och arvode.

Fasta kostnader i brottmål

Fasta kostnader som ska betalas av alla parter i ett brottmål

Reglerna om fasta kostnader i brottmål finns i artiklarna 91 och följande i en kunglig förordning av den 28 december 1950.

När ska en part i ett brottmål betala de fasta kostnaderna?

Reglerna om fasta kostnader i brottmål finns i artiklarna 91 och följande i en kunglig förordning av den 28 december 1950.

Rättegångskostnader i konstitutionella mål

Fasta kostnader för parterna i konstitutionella mål

De enda kostnader som parterna i konstitutionella mål ska betala är **portokostnader** för rekommenderade försändelser.

Förhandsinformation som ska lämnas av advokater/juridiska ombud

Information om parternas rättigheter och skyldigheter

Enligt de yrkesetiska reglerna är advokaterna skyldiga att ge sina klienter information och rådgivning. Det innebär att advokaten ska ge klienten **upplysningar om dennes rättigheter och skyldigheter**.

Bland annat ska advokaten informera sina klienter om **hur advokatens arvode beräknas**.

Var hittar jag mer information om kostnaderna?

Var hittar jag information om rättegångskostnader i Belgien?

Information om rättegångskostnader finns på [justitieministeriets](#) webbplats, på [webbplatsen](#) för kommissionen för modernisering av rättssystemet (under rubriken "Info juridique/Juridische info") och på de olika juristyrkeskårens webbplatser.

Samma information finns också i lagtexterna, och man kan fråga efter den vid ett domstolskansli eller hos en advokat.

På vilka språk hittar jag information om rättegångskostnader i Belgien?

Informationen finns på nederländska och franska.

Var hittar jag information om medling/förlikning?

Information om medling finns på [justitieministeriets](#) webbplats (under rubriken "publications/publikaaties") och på den [federala medlingsbyråns](#) webbplats.

Var hittar jag mer information om kostnaderna?

Webbplats med information om kostnader

Se ovan.

Var hittar jag information om den genomsnittliga tid som olika förfaranden tar i anspråk?

En advokat kan ge upplysningar om hur lång tid ett förfarande kan tänkas ta. Detta beror på vilken **typ av förfarande det rör sig om** och vid vilken **domstol** talan ska väckas.

Var hittar jag information om den genomsnittliga sammanlagda kostnaden för ett visst förfarande?

En advokat kan ge upplysningar om de ungefärliga kostnaderna för ett förfarande. Detta beror på vilken **typ av förfarande det rör sig om** och vid vilken **domstol** talan ska väckas.

Moms

Var hittar jag information om moms i samband med kostnader för rättsliga förfaranden? Vilka mervärdesskattesatser tillämpas?

I de fall information om kostnader ges är mervärdesskatten inte inkluderad. Mervärdesskattesatsen uppgår till 21 procent.

Rättshjälp

Vad är inkomstgränsen för att få rättshjälp i tvistemål?

Detta regleras i artiklarna 508/1 och följande i den belgiska rättegångslagen.

Grundläggande rättslig rådgivning (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*) är gratis för alla. Den kan bestå av praktiska upplysningar,

juridisk information,

ett första juridiskt utlåtande eller en hänvisning till en specialiserad organisation.

Denna grundläggande rättsliga rådgivning ges av yrkesjurister och är **helt gratis**, oavsett den sökandes inkomst.

Utvidgad rättslig rådgivning (*aide juridique de deuxième ligne/juridische tweedelijnsbijstand*) gör det möjligt för den som inte har tillräckliga inkomster för att täcka advokatkostnaderna att få helt eller delvis gratis advokathjälp. Personen får då hjälp av advokaten med rådgivning och försvar. I en kunglig förordning av den 18 december 2003 fastställs villkoren för utvidgad rättslig rådgivning och rättshjälp helt eller delvis utan kostnad.

Följande personer **har rätt till** utvidgad rättslig rådgivning **helt utan kostnad** på grund av sin sociala situation:

Ensamstående med en nettoinkomst på mindre än 944 euro i månaden.

Ensamstående med försörjningsansvar och en nettoinkomst på mindre än 1 213 euro i månaden (+ 163,47 euro per underhållsberättigad person).

Alla personer i ett hushåll (gifta eller sammanboende) där hushållets sammanlagda nettoinkomst är mindre än 1 213 euro i månaden (+ 163,47 euro per underhållsberättigad person).

Personer med försörjningsbidrag (*revenu d'intégration sociale/leefloon*) eller socialbidrag.

Personer med rätt till inkomstgaranti för äldre (GRAPA/IGO).

Personer som har rätt till inkomstersättning för funktionsnedsättning men som inte beviljats integrationsbidrag.

Personer med försörjningsansvar för ett barn som får garanterade familjeförmåner.

Hyresgäster i offentligt subventionerade bostäder, som i Flandern och Bryssel betalar en hyra som uppgår till hälften av bashyran eller som i Vallonien betalar en minimihyra.

Minderåriga.

Utlänningar vid ansökan om legalisering av vistelse eller överklagande av ett beslut om tillämpningen av lagarna om inresa i landet, vistelse, etablering och utvisning.

Asylsökande eller personer som har ansökt om status som flykting eller fördriven person.

Personer som inlett ett förfarande för skuldsanering eller som vill lämna en ansökan om skuldsanering.

Följande har rätt till kostnadsfri rådgivning på grund av **antagande om otillräckliga inkomster** (antagandet kan omprövas):

Frihetsberövade och personer som avses i lagen om omedelbar rättsprövning som, om inte annat kan styrkas, antas ha otillräckliga tillgångar.

Personer med psykisk ohälsa som omfattas av en åtgärd enligt lagen av den 26 juni 1990 om skydd av psykisk sjuka och som, om inte annat kan styrkas, antas ha otillräckliga tillgångar.

Den tilltalade som avses i lagen om omedelbar rättslig prövning.

Följande har rätt till **utvidgad rådgivning delvis utan kostnad** (advokaten kan i dessa fall begära att hans eller hennes arvode delvis täcks):

Ensamstående med en nettoinkomst på mellan 944 och 1 213 euro i månaden.

Ensamstående med försörjningsansvar och en nettoinkomst på mellan 1 213 och 1 480 euro i månaden (+ 163,47 euro per underhållsberättigad person).

Alla personer i ett hushåll (gifta eller sammanboende) där hushållets sammanlagda nettoinkomst är mellan 1 213 och 1 480 euro per månad (+ 163,47 euro per underhållsberättigad person)

De belopp som anges ovan anpassas varje år till konsumentprisindex.

Med **rättshjälp** (*assistance judiciaire/procesbijstand*) avses hjälp att betala rättegångskostnaderna. Om en person inte har tillräckliga tillgångar för att täcka rättegångskostnaderna kan han eller hon – själv eller med hjälp av sin advokat – göra en ansökan till rättshjälpsbyrå (*bureau d'assistance judiciaire/bureau voor rechtsbijstand*). Beroende på den sökandes tillgångar kan han eller hon helt eller delvis befrias från avgifter för stämningsman, sakkunniga osv. Detta regleras i artiklarna 664 och följande i rättegångslagen.

Vad krävs för att få rättshjälp om man är tilltalad i ett brottmål eller brottsoffer?

Villkoren för utvidgad rättslig rådgivning och rättshjälp som tilltalad i ett brottmål eller som brottsoffer är de som presenterats ovan.

Finns det rättsliga förfaranden som är kostnadsfria?

Ja, exempelvis är förfarandet för ansökan om skuldsanering och förfarandet för ansökan om processbehörighet kostnadsfria.

När betalar den förlorande parten den vinnande partens kostnader?

Twistemål och handelsrättsliga mål

Enligt artiklarna 1017 och följande, ska de kostnader som utgör **rättegångskostnader** (kostnader för stämningsman, sakkunniga, domstolsavgift osv.) i princip betalas av den **förlorande parten**, när dom avkunnats.

Den förlorande parten ska betala ett schablonbelopp för den vinnande partens kostnader och advokatarvode. Denna rättegångsersättning kallas **indemnité de procédure/rechtsplegingsvergoeding** och det rör sig om ett schablonbelopp som beräknas enligt en skala som baseras på det belopp som tvisten gäller. Ersättningen täcker inte nödvändigtvis alla arvodeskostnader. I en kunglig förordning av den 26 oktober 2007 fastställs beloppen för rättegångsersättningen. Det finns en övre och en nedre beloppsgräns och det är domstolens sak att avgöra ersättningsbeloppet inom dessa gränser.

I vissa fall döms inte den förlorade parten att betala rättegångskostnaderna utan domstolen beslutar i stället att detta ska regleras på annat sätt (kostnaderna delas osv.).

Brottmål

Om den tilltalade eller en civilrättsligt ansvarig part döms ska denne i princip betala kostnaderna för förfarandet samt en rättegångsersättning (schablonersättning för den vinnande partens kostnader och advokatarvode – se ovan under tvistemål och civilrättsliga ärenden). Om den tilltalade eller svarande inte döms och den målsägande eller klagande förlorar målet kan denne dömas att betala alla eller en del av kostnaderna till staten och till den tilltalade eller svarande, samt en rättegångsersättning. I vissa fall ska staten betala kostnaderna för förfarandet. Regler kring detta finns i brottmålslagen (*Code d'instruction criminelle/Wetboek van Strafvordering*).

Arvoden för sakkunniga

Twistemål och handelsrättsliga mål

Arvoden för sakkunniga **regleras inte i lag** utan dessa kan själva fritt fastställa sina arvoden. Domstolen kontrollerar marginellt dessa arvoden (och kan ingripa vid oenighet mellan parterna och den sakkunnige) men det finns inga bestämmelser som fastställer arvodesbeloppen till sakkunniga. Denna fråga regleras i artiklarna 987 och följande i rättegångslagen och i en kunglig förordning av den 24 maj 1933.

I en kunglig förordning av den 14 november 2003 **fastställs** dock en arvodestaxa för sakkunniga som utses av arbetsdomstolarna inom ramen för **medicinsk expertis** i ärenden som rör

tvister om ersättning för funktionsnedsättning,
familjeförmåner för löntagare och egenföretagare,
arbetslöshetsförsäkring,
obligatorisk sjukförsäkring.

Brottmål

Reglerna om arvoden till sakkunniga inom ramen för brottmål finns i en kunglig förordning av den 28 december 1950 och ett cirkulär från ministeriet av den 22 januari 2009. Taxorna för 2009 offentliggjordes i *Moniteur belge/Belgische Staatsblad* den 12 januari 2009.

Mer information finns på [webbplatsen](#) för kommissionen för modernisering av rättssystemet (under rubriken "Info juridique/Juridische info" – "professionnels /professionelen" – "tarifs/tarieven" – "frais de justice/gerechtskosten") eller på det belgiska rättsväsendets [portal](#) (under rubriken "Législation/Wetgeving").

Arvoden för översättare och tolkar

Det kan hända att man behöver använda en översättare eller en tolk i samband med rättegången. Det kan vara fallet om handlingar läggs fram på ett annat språk än rättegångsspråket eller om ett vittne talar ett annat språk. Det gäller också om en av parterna talar ett annat språk än rättegångsspråket och inte förstår rättegångsspråket eller om domaren inte förstår det språk som talas av parten. Bestämmelser kring detta finns i lagen av den **15 juni 1935 om språkanvändning i rättsfrågor**.

Brottmål

Reglerna om arvoden till översättare och tolkar inom ramen för brottmål finns i en kunglig förordning av den 28 december 1950 och ett cirkulär från ministeriet av den 22 januari 2009. Taxorna för 2009 offentliggjordes i *Moniteur belge/Belgische Staatsblad* den 12 januari 2009.

Mer information finns på [webbplatsen](#) för kommissionen för modernisering av rättssystemet (under rubriken "Info juridique/Juridische info" – "professionnels /professionelen" – "tarifs/tarieven" – "frais de justice/gerechtskosten") eller på det belgiska rättsväsendets [portal](#) (under rubriken "Législation/Wetgeving").

Länkar

[Belgiska justitieministeriet](#)

[Kommissionen för modernisering av rättssystemet](#)

Senaste uppdatering: 21/12/2022

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.